

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL N. A. IR AB „LIETUVOS DRAUDIMAS“ GINČO NAGRINĖJIMO**

2018 m. sausio 17 d. Nr. 242-19
Vilnius

Lietuvos bankas gavo N. A. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo pareiškėjas prašė išnagrinėti tarp jo ir AB „Lietuvos draudimas“ (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2016 m. spalio 21 d. draudikas ir pareiškėjas sudarė sausumos transporto priemonių draudimo sutartį Nr. *duomenys neskelbtini*, kuria buvo apdrausta transporto priemonė „Mercedes Benz ML550“ (toliau – automobilis). Draudimo sutarčiai taikomos Transporto priemonių draudimo taisyklės Nr. 021 (2016 m. vasario 23 d. redakcija, galiojanti nuo 2016 m. kovo 1 d.) (toliau – Taisyklės).

2017 m. spalio 9 d. pareiškėjas kreipėsi į draudiką ir pranešė, kad 2017 m. spalio 7 d. rado apgadintą automobilį. Pranešime draudikui pareiškėjas nurodė, kad automobilį 2017 m. spalio 6 d. apie 23 val. paliko namo kieme ir 2017 m. spalio 7 d. apie 13 val. grįžęs rado apgadintą automobilio dešinįjį šoną.

Draudikas, remdamasis pareiškėjo pranešimu apie draudžiamąjį įvykį ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 98 straipsnio 2 dalimi, pradėjo pareiškėjo nurodyto eismo įvykio aplinkybių tyrimą. Draudikas atliko kelias automobilio apžiūras, įvertino automobilio apgadinimus, dėl eismo įvykio aplinkybių kreipėsi į policiją, tyrė pareiškėjo nurodytas automobilio apgadinimo aplinkybes. Automobilio apgadinimų pobūdis ir pareiškėjo nurodytos automobilio apgadinimo aplinkybės draudikui sukėlė įtarimų, todėl draudikas tolimesnį eismo įvykio tyrimą perdavė draudiko Žalų procesų ir kontrolės valdymo skyriaus Žalų tyrimo ekspertui. Draudiko ekspertas atliko eismo įvykio tyrimą ir surašė Ekspertinę pažymą (toliau – pažyma), kurioje padarė išvadą, kad „tyrimo rezultatai leidžia teigti, kad automobilis buvo apgadintas ne vairuotojo nurodytomis aplinkybėmis (rastas apgadintas), bet buvo sugadintas automobiliui judant ir kliudant nelygų paviršių turintį objektą.“ Atsižvelgdamas į pažymoje padarytą eksperto išvadą dėl automobilio apgadinimo aplinkybių ir vadovaudamasis Taisyklių 8.1.17 papunkčio nuostata, draudikas pareiškėjo nurodytą eismo įvykį pripažino nedraudžiamuoju ir atsisakė mokėti draudimo išmoką.

Pareiškėjas nesutiko su draudiko sprendimu, todėl kreipėsi į Lietuvos banką dėl vartojimo ginčo nagrinėjimo. Kreipimesi pareiškėjas paaiškino, kad 2017 m. spalio 7 d. rado apgadintą automobilį ir apie eismo įvykį pranešė policijai. 2017 m. spalio 9 d. kreipėsi į draudiką, prašydamas išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią eismo įvykio metu automobiliui padarytą žalą, tačiau draudikas eismo įvykį pripažino nedraudžiamuoju ir atsisakė mokėti draudimo išmoką. Pareiškėjas prašė rekomenduoti draudikui įvykį pripažinti draudžiamuoju ir išmokėti draudimo išmoką.

Draudikas atsiliepime dėl pareiškėjo kreipimesi nurodytų aplinkybių pažymi, kad, administruodamas eismo įvykį, išsamiai tyrė visas sprendimui dėl draudimo išmokos mokėjimo priimti reikšmingas aplinkybes: atliko kelias automobilio apžiūras, įvertino padarytų sugadinimų pobūdį ir mastą, apgadinimus užfiksavo fotonuotraukose ir automobilio apgadinimo aplinkybėms

nustatyti atliko ekspertinį tyrimą. Draudikas, siekdamas išsiaiškinti eismo įvykio aplinkybes, taip pat kreipėsi į policiją, pateikė užklausą UAB „Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras“ dėl komunalinių atliekų rinkimo iš kiemo, kuriame įvykio metu stovėjo pareiškėjo automobilis (kad būtų galima nustatyti, ar pareiškėjo automobilis galėjo būti apgadintas tuo metu, kai buvo renkamos šiukšlės). Remdamasis eksperto išvada, draudikas konstatavo, kad pareiškėjo automobilis buvo sugadintas ne pareiškėjo nurodytomis aplinkybėmis, o buvo sugadintas automobiliui judant ir kliudant nelygų paviršių turintį objektą, todėl vadovaudamasis Taisyklių 8.1.17 papunkčio nuostata pagrįstai priėmė sprendimą eismo įvykį pripažinti nedraudžiamuoju ir atsisakyti išmokėti draudimo išmoką.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 (2016 m. sausio 28 d. redakcija) patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių (toliau – Taisyklės) 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Pažymėtina, kad ginčas kilo dėl draudiko atsisakymo pagal sudarytą sausumos transporto priemonių draudimo sutartį mokėti draudimo išmoką, atlyginančią automobiliui 2017 m. spalio 7 d. eismo įvykio metu padarytą žalą, pagrįstumo.

Draudimo sutartimi viena šalis (draudikas) įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką (premiją) sumokėti kitai šaliai (draudėjui) arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.987 straipsnis). Taigi, sudarydamas draudimo sutartį, draudikas įsipareigoja, atsitikus draudžiamajam įvykiui, išmokėti draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą draudimo sutartyje nustatyta tvarka.

Draudimo įstatymo 98 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad draudikas privalo tirti aplinkybes, būtinas draudžiamąjį įvykį faktui, pasekmėms ir draudimo išmokos dydžiui nustatyti, dėdamas reikiamas pastangas. Draudimo išmoka privalo būti išmokėta ne vėliau kaip per 30 dienų nuo tos dienos, kai gaunama visa informacija, reikšminga nustatant draudžiamąjį įvykį faktą, aplinkybes, pasekmes ir draudimo išmokos dydį. Pirmiau minėto Draudimo įstatymo straipsnio 3 dalyje nurodyta, kad draudikas neturi teisės išmokėti draudimo išmokos arba atsisakyti ją išmokėti, neįsitikinęs, kad draudžiamasis įvykis buvo, arba atsisakyti išmokėti draudimo išmoką, nepatikrinęs visos jam prieinamos informacijos.

Vertinant ginčo šalių nurodytas aplinkybes, kuriomis jos remiasi kaip savo reikalavimų ir atskirtimų pagrindu, svarbu tai, kad draudėjas, sudarydamas draudimo sutartį, siekė apsaugoti savo turtinius interesus, susijusius su apdrausta transporto priemone, nuo galimos žalos, o draudikas įsipareigojo išmokėti draudimo išmoką įvykus draudžiamajam įvykiui. Galiojantys teisės aktai leidžia draudikui nustatyti prisiimamos draudimo rizikos ir teikiamos draudimo apsaugos ribas – atvejus, kada mokama draudimo išmoka ir kaip ji apskaičiuojama. Sudarydamas draudimo sutartį draudikas pasiūlo sąlygas, kurios apibrėžia jo prisiimamą riziką, ir pagal tai apskaičiuoja draudimo išmokos dydį. Nagrinėjamu atveju transporto priemonių draudimo sutartis buvo sudaryta pagal Taisykles, kurios yra neatskiriama draudimo sutarties dalis. Taisyklių 1.11 papunktyje nustatyta, kad „draudžiamasis įvykis draudimo sutartyje nurodytas įvykis, kuriam įvykus draudikas privalo mokėti draudimo išmoką.“ Taisyklių 7.1 papunktyje reglamentuota, kad draudžiamasis įvykis yra apdraustos transporto priemonės sunaikinimas ar sugadinimas dėl bet kokių staiga ir netikėtai įvykusių atsitikimų arba transporto priemonės vagystė, pasireiškianti kaip transporto priemonės ar atskirų jos dalių pagrobimas arba užvaldymas plėšimo būdu (atitinkamai Baudžiamąjį kodekso 178 ir 180 str.), išskyrus įvykius, šiose Taisyklėse įvardytus kaip nedraudžiamieji. Taisyklių 8.1.17. papunktyje nustatyta, kad įvykis pripažįstamas nedraudžiamuoju, jeigu draudėjas, apdraustasis arba su draudėju ir (ar) apdraustuoju susijęs

asmuo, siekdamas gauti išmoką ar ją padidinti, suklastojo arba pateikė klaidingus duomenis apie įvykį ir (ar) jo padarinius.

Atsižvelgiant į nurodytą teisinį reglamentavimą ir Taisyklių nuostatas, pažymėtina, kad draudikui pareiga mokėti draudimo išmoką, atlyginančią automobiliui eismo įvykio metu padarytą žalą, kiltų, jei ši žala atsirastų kaip eismo įvykio padarinys.

Vertinant ginčo šalių paaiškinimus ir pateiktus įrodymus, pažymėtina, kad draudikas, siekdamas pagrįsti sprendimą nemokėti draudimo išmokos, remiasi eksperto pažyma, kurioje ekspertas pasisako, kad „tyrimo rezultatai leidžia teigti, kad automobilis buvo apgadintas ne vairuotojo nurodytomis aplinkybėmis (rastas apgadintas), bet buvo sugadintas automobiliui judant ir kliudant nelygų paviršių turintį objektą.“ Tyrimo metu ekspertas nustatė ir pažymoje konstatavo, kad „automobilio padaryti apgadalinimai išsidėstę ant dešiniojo šono išorinių kėbulo detalių. Kontakto pradžioje – ant priekinio bamperio tankūs dažų dangos nubrozdinimai prasideda aiškiai išreikštoje vertikaloje linijoje. Šis požymis byloja, kad automobilis kontaktavo su vertikalia standžia kliūtimi, turinčia vertikalią grublėtą paviršių. Tokių paviršių gali turėti betoninis stulpas ar siena. Toliau bamperio dažų nubrozdinimai tęsiasi link priekinio bamperio rato arkos. Pėdsakų kryptis nepastovi, tęsiasi įvairiomis kryptimis, įbrėžimų storis skirtingas, ilgis netęstinis. Tokio pobūdžio apgadalinimai galėjo būti padaryti pro šalį judančios kitos transporto priemonės, turinčios stabilų išorinę konfigūraciją. Labiausiai tikėtina, kad tokio pobūdžio subraižymai susiformavo automobiliui judant ir užkliudant objektą, turintį grublėtą paviršių, kurio atskiri elementai, paveikus juos kontakto jėga, įgauna judėjimo laisvės laipsnį z kryptimi. Analogiškai sugadinimai yra susiformavę ant automobilio dešiniojo veidrodėlio korpuso. Dešiniojo šono durelių dažų dangos subraižymų tankis didelis, įbrėžimai smulkūs. Tokio pobūdžio įbrėžimų negalėjo suformuoti pro šalį judanti ir specifinius kontūrus turinti kita transporto priemonė. Labiausiai tikėtina tokio pobūdžio sugadinimai susiformavo automobiliui judant pro standžią vertikalią kliūtį, turinčią grublėtą paviršių.“ Pareiškėjas nepateikė jokių duomenų ar paaiškinimų, paneigiančių eksperto pažymoje suformuluotą išvadą apie automobilio apgadavimo aplinkybes. Pareiškėjas tik nurodė, kad dėl šio įvykio jis kreipėsi į policiją. Tačiau Lietuvos bankui pateiktame išraše iš 31-ojo Klaipėdos apskrities vyriausiojo policijos komisariato ataskaitos apie 2017 m. spalio 7 d. registruotą eismo įvykį tyrėjas pažymėjo, kad pareiškėjas „tyrimo nepageidauja, kadangi nežino, kas kaltininkas, teigė, kad pranešė dėl bendros informacijos, jeigu reiktų draudimo bendrovei.“

Vertinant Lietuvos bankui pateiktus įrodymus, kuriais šalys grindžia aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų ir atsikirtimų pagrindu, pažymėtina, kad draudiko sprendimas yra pagrįstas specialisto išvada, kurioje ekspertas pateikia išsamią ir techniniu požiūriu pagrįstą automobilio apgadavimo ir eismo įvykio aplinkybių analizę. Pareiškėjas tik pateikė paaiškinimus apie faktines įvykio aplinkybes, tačiau objektyvių įrodymų, paneigiančių specialisto išvadą, Lietuvos bankui nebuvo pateikta. Atsižvelgiant į tai, kad nėra duomenų, kurie paneigtų specialisto išvadą, draudiko sprendimas nemokėti draudimo išmokos vertintinas draudiko surinktų objektyvių įrodymų kontekste. Lietuvos banko vertinimu, draudiko pateikti įrodymai patvirtina, kad žala pareiškėjo automobiliui atsirado ne kaip pareiškėjo nurodyto eismo įvykio padarinys. Atsižvelgiant į tai, kad draudiko sprendimas yra pagrįstas įrodymais, patvirtinančiais, kad automobilis buvo sugadintas ne pareiškėjo nurodytomis, o kitomis aplinkybėmis, ir atsižvelgiant į Taisyklių 8.1.17 papunktį, nėra pagrindo tenkinti pareiškėjo reikalavimo įvykį pripažinti draudžiamuoju ir mokėti draudimo išmoką.

Įvertinus ginčo šalių paaiškinimus ir pateiktus dokumentus, darytina išvada, kad draudiko sprendimas atsisakyti mokėti draudimo išmoką, atlyginančią automobiliui padarytą žalą, yra pagrįstas įrodymais. Atsižvelgiant į tai ir į Taisyklių 8.1.17 papunktį, pareiškėjo reikalavimas mokėti draudimo išmoką yra atmestinas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3

papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo N. A. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Direktorius

Mindaugas Šalčius